

KELİMELER

Bir lisan bir insan... Her lisan binlerce kelime... Farklı anlamlar, aynı kelimeler... Her gün kullandığımız sözcüklerin ve anlamlarının üzerine ne kadar kafa yoruyoruz?

“Hayır” sözcüğünü daha önce hiç duymamış bir insana nasıl açıklardınız? Yabancı dildeki karşılıkları ve beden diliyle anlatmanız da fayda sağlamasaydı? “Evet değil diğeri” ya da “Olumsuz olan” diye bir şeyler uydurmaya çalışırdınız. Ama hazır sıcak evinizde koltuğunuzda otururken hafiften paslanmaya başlamış civataları azıcık kıpırdatalım. “Hayır” kelimesini size sorulan şeyi istemediğinizi belirtmek için kullanabilirsiniz. Ama biri size “Beni sevmiyor musun?” diye sorduğunda vereceğiniz “Hayır” cevabı sevmemeyi reddedişiniz olacak ve bu yoluyla da olumlu bir anlama gelecek. En sevdiğiniz kupanın kırık parçalarını toplarken gördüğünüz kardeşinize şokla bakıp “Hayır” demeniz inkâr iken, size sürpriz doğum günü hazırlamış olan iş arkadaşlarınıza bıyık altından diyeceğiniz “Hayır” mahcubiyetinizdir. Dört gece uğraşıp en sonunda tamamlamayı başardığınız sunumu kaydetmeden çıktığınızdaki “Hayır” öfkeyle karışık pişmanlık ve defalarca doğrusunu gösterdikten sonra yine yanlış biçimde yerleştirilen koltuğa gelen “Hayır” bıkkınlıktır. Liste uzar da uzar. Bu yalnızca binlerce kelimelik hazinemizden basit günlük konuşma seviyesinde bir örnekti. Aynı şeyi “merhaba, güle güle, eyvallah, estağfurullah, hadi, ne” gibilerinde de çoğaltabiliriz.

İşte gördüğünüz gibi anlatmanız gereken şey için uzun cümleler lakin onlarca kelimeye ihtiyacınız yok. Bir iki taneyle de pek tabii işinizi görebilirsiniz. Yazımın bu kısmı parça bütünlüğünden –yaklaşık olarak- koptuğum yer olacak.

Evet, Türkçe zengin bir dil. Diğer dillerin de öyle olduğunu biliyorum. Yine de anlatmak istediğimiz şeyleri aktarmada başarılı olamıyoruz. Özür dileyemiyoruz, sabredemiyoruz, günler aymıyoruz, akşamları iyileştirmiyor hoş gelip beş gitmiyoruz. “Kadınlar çok konuşuyor.” Tanıdık geldi mi? Peki ben yeni bir tespit yapsam? Ağzı olan herkes konuşuyor. Cinsiyet, dil, din, ırk, cahiliyet, aşinalık, haklılık fark etmeksizin herkesin bir fikri var anlayacağınız. Teknoloji çağında yaşıyoruz ve inkâr etsek de etmesek de gerçek hayatlarımız silinip gidiyor sanal âlemde. O mecra, bu video, şu paylaşım, oradaki anket, buradaki test ve işte alın size saatler... Eskiden, nifak tohumları yüz yüze serpilirken şimdi tek tohumu binler görüyor. Hangi video daha güzel editlenmişse görüşler o yana kayıyor. Beyinleri jelibona dönenler Haribo ayıcık olup çıkıyor. Herkes de onların sözünü yiyor. Hal böyle olunca insanlar bir yutuyor iki yutuyor üçüncüde kalpler kırılıyor. Dördüncüde kavga çıkıyor. Çamur atmalar başlıyor, tartışmalar yapılıyor. Ne kadar çok kelime sarf ediliyordur bu süreçte? Peki, kaç kelimeyle bu kelime israfı önlenabilir? İki. Belki üç ya da dört. “Özür dilerim.”, “Çok özür dilerim.”, “Seni kırdığım için üzgünüm.”? Ya da durup düşünün söyledikleriniz üzerine ve “Hayır” deyin. “Hayır, böyle saçma bir nedenden dolayı seninle kavga etmeyeceğim.” hayırı. Her gün insanlar orada burada konuşmalar yapıyorlar. Denk gelince durup dinliyorum ve emin olun %85’inde konuyla ilgili fikrim olmadan dinlemeye başlıyorum. 4 dakika 52 saniye sonra konunun uzmanı oluyor, 17 saniye sonra kimin haklı olduğuna karar veriyor ve 8 saniye sonunda konuyu hangi kelime ve ifadeler kullanarak çözüme kavuşturabileceğimi kararlaştırmış oluyorum. Şaka bir yana bu konu bazen bir aile meselesi, bazen dizide gerçekleşen bir kavga, bazense anlık bir tartışma oluyor. Ağızdan çıkan her kelimedede bir parça daha kopup geliyor kalplerden ve bir santimetreküp daha oksijen israf oluyor. Hem ayrıca yine her kelimedede kendi benliğinizi biraz daha deşifre ediyorsunuz. Bugünlerde bunun olmasını istemediğinizi biliyorum çünkü güvenler azaldı falan filan. Öyleyse sizce de daha az konuşma vakti gelmemiş mi?

Bu günlerde birbirimize güvenmeye, dayanmaya diğerlerinden daha çok ihtiyacımız var. Demem o ki güzel dilimizin anlayış ve sevgi dolu kelimelerini gerektiği kadar kullanalım. Sağlıcakla kalın, hoşça kalın...

Oliah